

Flexibilita institucí při budování bezpečného prostoru

Miroslav Dopita

Flexibilita a bezpečný prostor

Flexibilita je

- vlastnost snadně se přizpůsobit nebo
- nabízet mnoho různých možností.

Bezpečný prostor je místo nebo prostředí, ve kterém se osoba nebo kategorie osob může cítit jistě, že nebude vystavena diskriminaci, kritice, obtěžování nebo jiné psychické (emocionální) či fyzické újmě.

Ačkoli se zdá, že jde o poměrně širokou definici bezpečného prostoru, existují dva hlavní způsoby, jak lidé uvažují o bezpečném prostoru jako o:

- sociálním prostoru (ideologii otevřeném/uzavřeném) nebo jako
- fyzickém prostoru, který umožňuje fyzické bezpečí členů.

Bezpečný versus odvážný prostor

- Jedním z hlavních problémů těchto rozdílných chápání je, že vytvářejí falešné narativy a umožňují zneužívání tohoto termínu. Když se zapojíme do těchto narativů a budeme tyto myšlenky dále rozvíjet jako fakta, ztratíme skutečnou sílu toho, co **bezpečné prostory a odvážné prostory** mohou přinést vysokoškolskému prostředí. Abychom tyto narativy rozptýlili a rozebrali nesčetné nuance s nimi spojené, musíme se podívat na definici toho, co je bezpečný prostor, ale v kontextu jeho prostředí. V závislosti na prostředí můžeme přesně používat různou terminologii.
- Pokud jde o prostory mimo posluchárnu či laboratoř, můžeme se na bezpečné prostory dívat z hlediska toho, jak jsou využívány. **Bezpečný prostor** je obvykle určen pro marginalizované skupiny osob, aby měly k dispozici prostor, který je příznivý pro jejich fyzickou pohodu. Může být také využit k vyjádření společných narativů v rámci celé skupiny.

Termín „odvážný prostor“ poprvé rozšířili Brian Arao a Kristi Clemens (2013) v osmé kapitole „Od bezpečných prostorů k odvážným prostorům“ jejich knihy „Umění efektivní facilitace“. Odvážný prostor v rámci prostředí vysokých škol obsahuje pět hlavních prvků:

- „Zdvořilá polemika“, kde jsou akceptovány různé názory.
- „Vlastní záměry a dopady“, kdy si studující a vyučující uvědomují a diskutují o případech, kdy dialog ovlivňuje emocionální pohodu jiné osoby.
- „Výzva na základě volby“, kdy studující a vyučující mají možnost vstoupit do náročných rozhovorů a vystoupit z nich.
- „Respekt“, kdy si studující a vyučující si navzájem prokazují úctu k osobnosti toho druhého.
- „Žádné útoky“, kdy se studující a vyučující dohodnou, že si nebudou úmyslně ubližovat. (Arao, & Clemens, 2013, s. 135-150; srov. Ali, 2017, s. 3-4).

Bezpečné či odvážné prostory znamenají

PRO JEDINCE

- Pravidla
- Jistota
- Důvěra

PRO ORGANIZACI

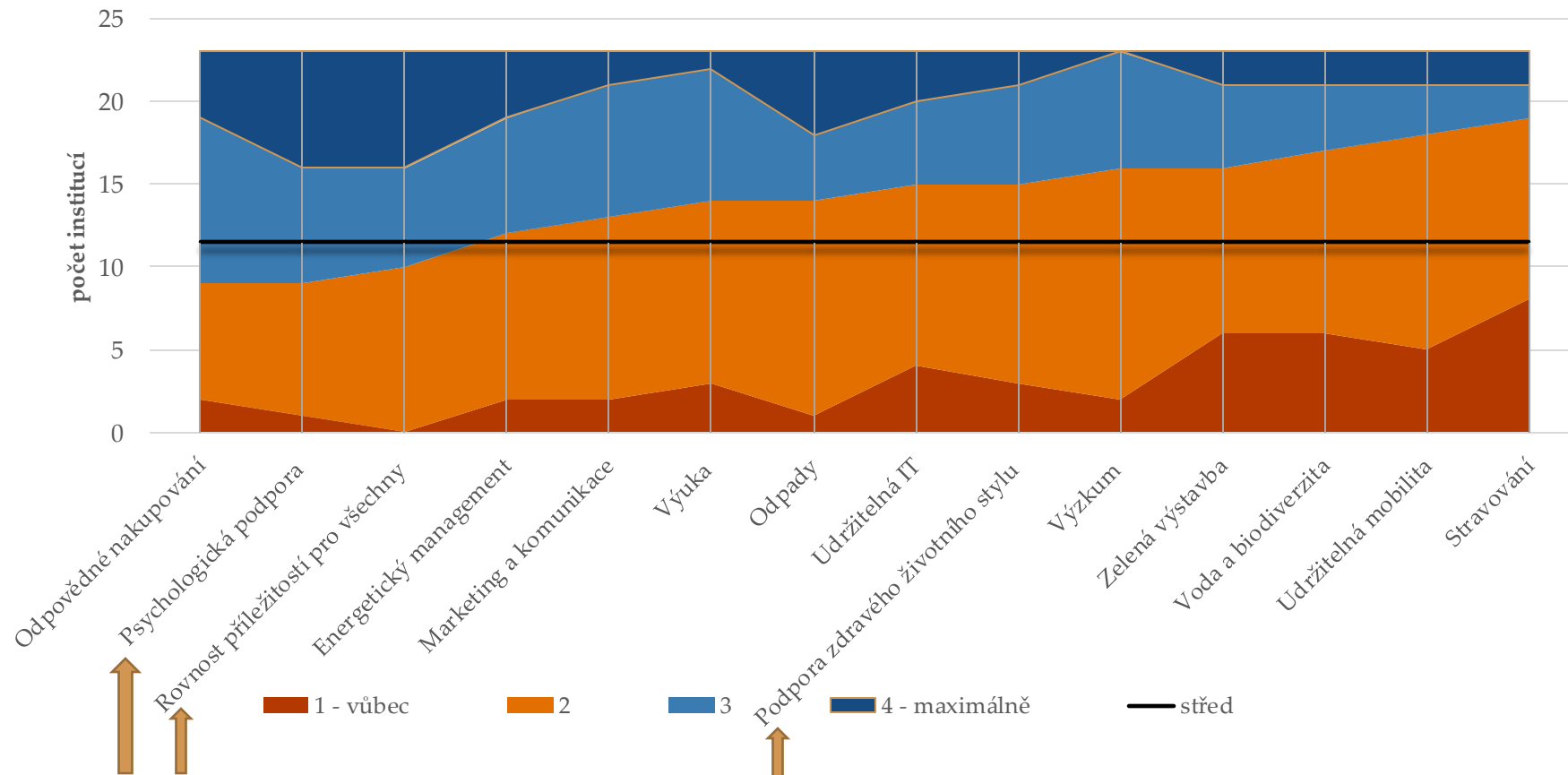
- Komunikace
- Hodnoty
- Organizační kultura, klima, éthos

Bezpečný/odvážný prostor je součástí udržitelné univerzity

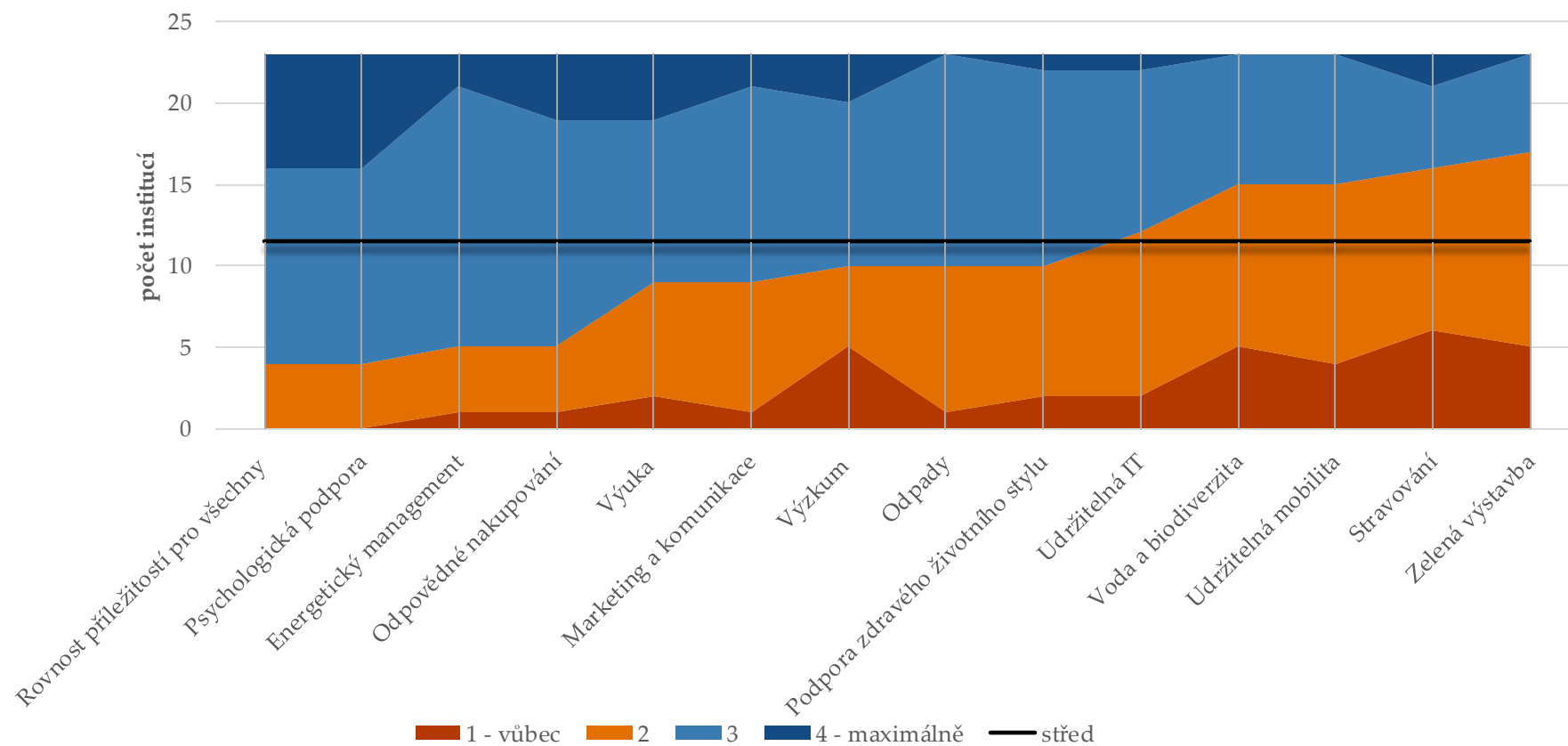
Bezpečný prostor je součástí konceptu udržitelné univerzity. Výzkum (Kopta, 2024), který byl realizován se zaměřením na udržitelnost vysokých škol v ČR se dotkl tématu zejména v oblastech:

- Psychologická podpora
- Rovnost příležitostí pro všechny
- Podpora zdravého životního stylu

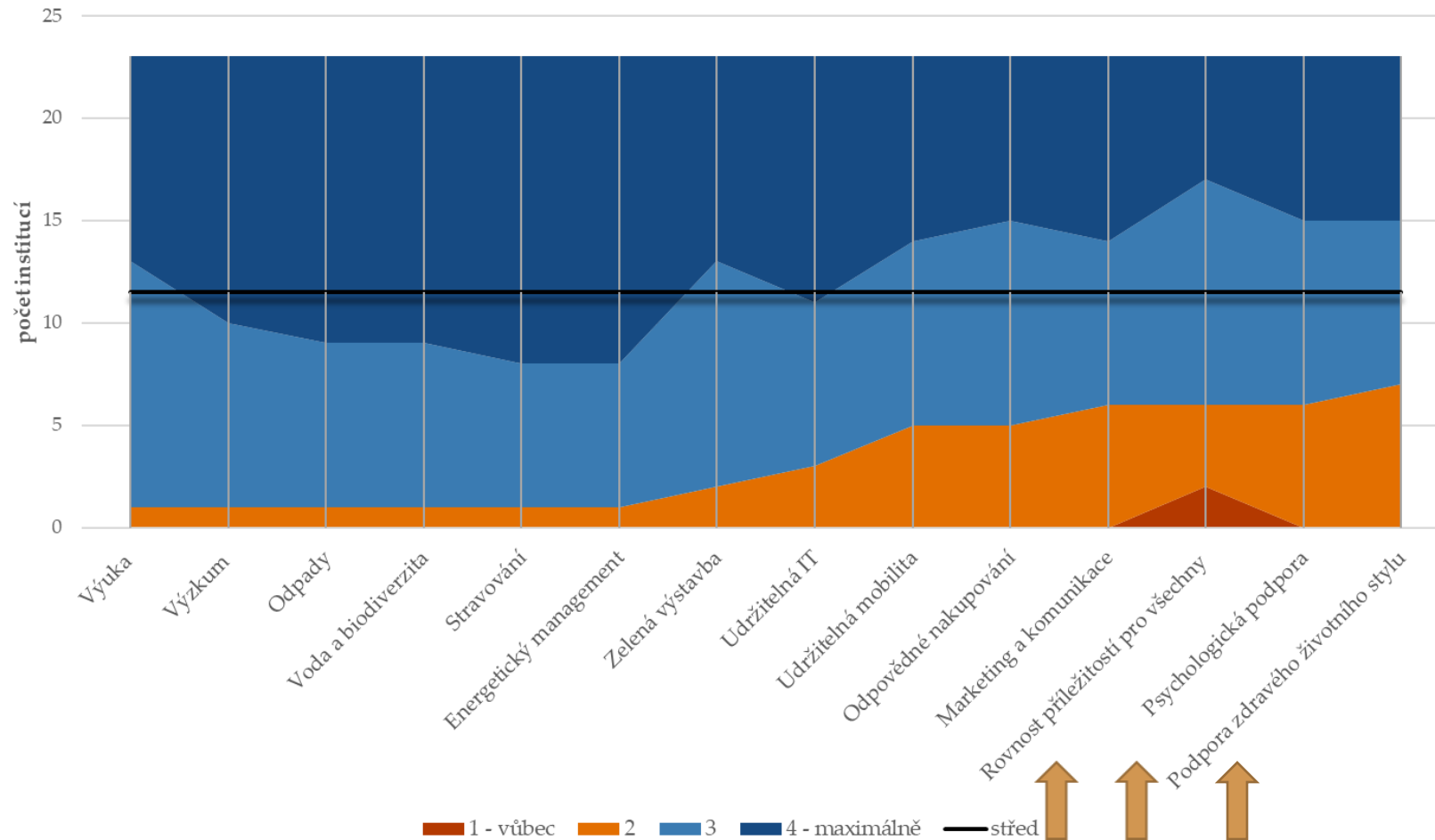
Míra pokrytí strategií udržitelného rozvoje na VŠ

Míra naplňování jednotlivých oblastí udržitelného rozvoje na VŠ k 11/2023

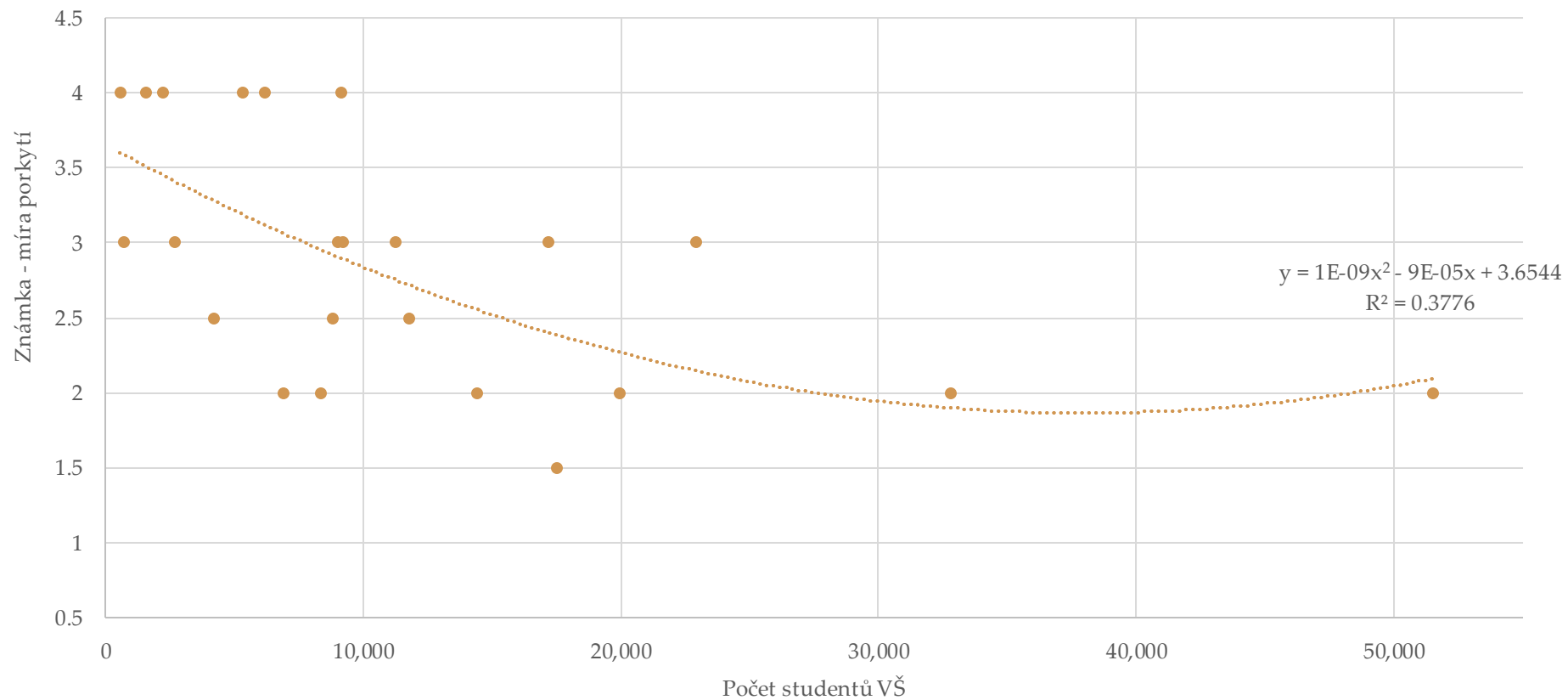
Předpoklad míry pokrytí strategií udržitelného rozvoje na VŠ v horizontu 1-2 let

Rozdíly mezi mírou pokrytí strategií a mírou naplnění dané oblasti

oblast	míra pokrytí strategií	míra naplnění oblastí	rozdíl
Energetický management	48 %	78 %	30 %
Marketing a komunikace	43 %	61 %	17 %
Odpady	39 %	57 %	17 %
Odpovědné nakupování	61 %	83 %	22 %
Podpora zdravého životního stylu	35 %	78 %	43 %
Psychologická podpora	61 %	57 %	-4 %
Rovnost příležitostí pro všechny	57 %	83 %	26 %
Stravování	17 %	30 %	13 %
Udržitelná IT	35 %	48 %	13 %
Udržitelná mobilita	22 %	35 %	13 %
Voda a biodiverzita	26 %	35 %	9 %
Výuka	39 %	61 %	22 %
Výzkum	30 %	57 %	26 %
Zelená výstavba	30 %	26 %	-4 %

Korelační diagram mezi velikostí VŠ a mírou pokrytí strategií (rovnost příležitostí pro všechny + psychologická podpora)

Otázky

Data z výzkumu ukazují, že vysoké školy otázky více méně řeší, ale otázkou je nastavení formálních dokumentů a realita. Proto se zaměříme na otázky, **jak se vysoké školy na bezpečný/odvážný prostor zaměřují z**

- optiky vyučujících a studujících na uměleckých školách.
- perspektivy práce s lidskými zdroji na vysokých školách.
- optiky pozic ombuds osob, jak pro akademické pracující, tak studující.
- optiky genderových skupin, menšin, které jsou také součástí akademického prostředí.
- optiky wellbeingu a talentů současné generace studujících.

Zdroje

- Ali, Diana. (2017). Safe Spaces and Brave Spaces. Historical Context and Recommendations for Student Affairs Professionals. *National Association of Student Personnel Administrators (NASPA) Policy and Practice Series*, No 2.
- Arao, B., & Clemens, K. (2013). From safe spaces to brave spaces: A new way to frame dialogue around diversity and social justice. In L. Landreman (Ed.), *The art of effective facilitation: Reflections from social justice educators* (pp. 135-150). Stylus.
- Kopta, T. (2024). *Strategie udržitelného rozvoje v managementu vysokých škol*. Univerzita Palackého v Olomouci.